

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 35
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se întorc.

INSERATE se primesc în AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și în
următoarele birouri de anunțuri:
În Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emmerich Lauer.
Wolfgang Schallert, Rudolf Mosse.
A. Oppelta Nachf. Anton Oppelt.
În Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. În Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
dă garmond pe o coloană 6 cr.
— Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
RECLAME pe pagină a 3-a o
seziă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 204.

Brașov, Joi 14 (27) Septembrie.

1900.

Din cauza săntei sârbătorii de mâne, Joi,
Înălțarea Sft. Cruci, țiarul nu va apăre până
Vineri sêra.

Situațiunea în Bulgaria.

Nu mai încape îndoială, că spiri-
tul belicos, ce i-a cuprins pe Bul-
garii din momentul când România a
cerut să se dea în judecată acei
membri ai comitetului macedonean,
cari sunt implicați în asasinările și
comploturile bulgare descoperite de
justiția română — s'a mai potolit.
Pe lângă multele miserii, de care
suferă principatul în interiorul său,
a contribuit la acesta mai cu seamă
convingerea, ce au câștigat-o Bul-
garii, că nici una din marile puteri,
nici chiar Rusia liberătoare și pro-
tectoare, nu este dispusă să favorizeze
de dragul comitetului revoluționar
bulgaro-macedonean aventuri răs-
boinice în Peninsula balcanică.

Sciindu-se în nedrept și fiind
conștiu de slăbiciunea sa față cu
agitațiunile și unelțirile lui Sarafoff și
soții, guvernul bulgar a voit să jöce
rolul celui ofensat, plângându-se de
asprimea netelor guvernului român,
de pretinsă netemeiniciă a acusa-
țiunilor, ce le ridicau ele, și de „reua
tractare“ a supușilor bulgari din Ro-
mania implicați în atacarea asasina-
telor și comploturilor și parte mare
espulsați din țără. Dêr nu i-a succes
a convinge pe nimeni de corecti-
tatea procederei sale și slăbiciunea
sa a devenit manifestă în totă Eu-
ropa. Nici alarmarea garnisönei din
Sofia, nici concentrarea de trupe pe
la diferite puncte ale graniței, pe
țermul drept al Dunărei, n'au putut
să ștergă acesta impresiune generală
despre impotența guvernului bulgar
față cu elementele turbulente di-
năuntru.

Cu reintörccrea principelui Fer-
dinand în Bulgaria s'a pus în curs
acolo întrebarea, ce să se întempe
spre a eși din încurcătura. Două pă-
rerî s'au lansat în publicistică des-

pre viitörea atitudine a principelui
bulgar. Unii pretindeau, că va inclina
mai mult pe partea celor, cari ațită
patimele masselor și mână apa pe
möra comitetului macedonean; alții
susțineau, că principele doresce cât
mai grabnică aplanare a conflictului
cu România și că numai pentru a
nu contribui la înăsprirea lui și a
amănat reintörccrea sa în țără.

Și acum foile din Viena și Buda-
pesta pretind a fi informate, că prin-
cipele Ferdinand e supêrat de intri-
gile lui Ivancioff, cari au silit pe
ministrul de comerț Nacevicî să-și
dea dimisiunea.

Dêr este greu a pređice fiă una,
fiă alta despre atitudinea viitöre a
principelui Bulgariei, care n'a dat
până acuma probe de perseverență
și energiă în hotăriri odată luate.

În tot cazul poziția cabinetului
actual bulgar e sdruncinată și im-
portanta întrebare este numai ce
atitudine va lua guvernul, care va
urma acestuia în cestiunea conflic-
tului româno-bulgar?

Dacă am đis, că s'au mai po-
tolit spiritele în Bulgaria, acesta se
referă mai mult la cercurile politice
apropiate de guvern. Masele popo-
lului bulgar sunt însă adênc nemul-
țămite cu mersul lucrurilor și peste
acesta mai sunt espuse și continue-
lor agitațiuni revoluționare. În ast-
fel de împrejurări schimbarea de gu-
vern, ce se va face în Sofia, este de
mare însemnătate pentru viitörele
stări de lucruri în Bulgaria și pen-
tru o cinstită și corectă aplanare a
gravului diferend cu România.

Sub presiunea voinței hotărâte
a marilor puteri, de a-se susține li-
niștea și ordinea în Peninsula bal-
canică e de așteptat însă, că Bulgarii
vor cărnî cu totul pe cărarea, ce
li-o indică nu numai datoria față cu
țără lor, dêr și respectul cătră așe-
dămintele de drept internaționale.

O declaraře a țiarului „Sieb. D. Tageblatt“.

Înainte cu vre-o sêptemână, vor-
bind despre darea de sêmă, ce a
făcut-o deputatul sas dietal Wil-
helm Melzer înaintea alegătorilor săi
din Sighișöra, am đis, că discursul
acestuia ne-a lăsat impresiunea, că
dênsul (Melzer) își dă silința de a
construi o punte, pe care Sașii êrăși
să pötă trece în tabêra guvernului.
La articolul nostru rêsponde țiarul
național săsesc „Siebenbürgisch-Deu-
tsches Tageblatt“ următoarele:

„Gazeta Transilvâniei“, se vede, spre
părerea noastră de rêu, îndemnată a supune
darea de sêmă de curênd făcută a depu-
tatului Sighișörei Wilhelm Melzer unei
critice förte neprietinöse, dêr și de tot
nedrepte. Föia română vrea să vadă în
vorbirea lui Melzer semnele unei inten-
ționate balansări în tabera guvernului“.

„Îl vedem (pe Melzer), dându-și si-
lința de a afla êrăși un mijloc ce să facă
puntea, pe care Sașii încet încet să pötă
trece sub Szell êrăși în tabera guvernului,
pe care a fost părăsit-o sub Banffy.“ —
La această conclusiune, care, precum ne
credem îndreptățiti a declara cu totă hotăr-
rîrea, e de tot falsă, ajunge „Gazeta“ atât
din împrejurarea, că Melzer se provöcă la
Deak și Eötvös și numesc vorbeire a lui
Szell dela 9 Februarie a. c. întelbită și
pêtrundötre, cât și de acolo, că legea na-
ționalităților e declarată de basă a poli-
ticiei săsesci.

„Gazeta“ ar puté însă totuși să șoie,
că această lege, ori cât de retrogradă a tre-
buit să apară ea atunci, când s'a creat cu
privire la drepturile noastre de limbă, și ori
câte restrîngerî a suferit prin legî ulterioare,
este primită din partea noastră a Sașilor
deja de 30 de ani ca basă și pöte forma
föрте bine o astfel de basă. Cum-că nu
forméză și pentru Maghiari o basă, și din
causa această este violată pas de pas prin
ordinațiuni ministeriale și abuzuri în mie,
nu e vina noastră și nu ne pöte împedeca
de a ține la ea în principiu.

„Gazeta“ însă n'ar trebui, din acest
incident oel puțin, să năvălêscă asupra de-
putaților noștri; mai ales nu asupra lui
Melzer, a căruia debutare cu ocaziunea ul-
timei desbaterî de naționalitate a fost
caracterisată ohar de foi maghiare ca förte
bravă și energiösă!

Luând la cunoscință asigurarea
țiarului „Sieb. d. Tageblatt“, că de-
putatul Melzer nu se gândesce la o
trecere a deputaților sași în tabêra
guvernului, ne pare bine tot-odată
de această declarațiă, ce se crede în
drept a o face cu totă hotărîrea
föia națională săsescă, fiind-că ea
ne arată, că compatrioții noștri sași
s'au convins, că prin căciuliri și
umilirî față cu cei dela putere nu
se pöte dobândi nimic pentru cauza
lor națională. Imputarea, ce ni-o face
însé numita föia, că am fi năvălit
în mod neprietinos și fără de te-
meiü asupra deputatului Melzer tre-
bue să-o respingem ca nemeritată.
În articolul nostru n'am avut
în vedere persöna, ci numai prin-
cipiul și ne-am exprimat clar, cu totă
sinceritatea, o nedumerire în direcțiã
principiară, care, cu mult regret
trebue s'o spunem, n'a fost delă-
turată decât numai în parte prin
rêsponsul de mai sus al organului
sibiian.

Din acesta vedem, că n'am fost
bine înțelesî. Scieam förte bine, că
de trei-đeci și mai bine de ani Sașii
au primit ca basă a luptei lor legea
de naționalitate. Prin urmare nu ac-
centuarea acestei baze în discursul
d-lui Melzer ne-a putut neliniști, ci
modul cum înțelege el, că deputații
sași trebuie să continue lupta pe această
basă. „Sieb. D. Tageblatt“ ignoreză
în rêsponsul său două momente ca-
pitale, cari au produs acea impresi-
une nefavorabilă asupra noastră.

Am đis, că ne bate mai mult la ochi,
că deputatul Melzer se apêra cu mâni
cu picioare în contra învinuirii, ce li-se
face deputaților sași dietali din par-
tea maghiară șovinistă, că ei ar voi
să figureze ca partidă de naționali-
tate în dietă. Am đis, că faptul, că
d-l Melzer se lapêdă de astfel de
nisuințe, ne-a surprins mai mult și
am adaus, că tocmai dela deputatul
Melzer — pe care ne-am datat a-l
vedé luând în apêrare cu energiă la
câte-va ocaziuni cauza națională să-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(15)

Antropomorfism și antiantropomor- fism în limba română.

(Urmare.)

VI.

Sfânta scriptură ne spune, că Dumne-
đu a creat pe om după chipul și asemă-
narea sa. Alții mai sceptici, începând dela
bêtrânul Xenophanes (între 580 și 480 a.
Chr.) și până la Schleiermacher susțin din
contră, că omul în tendința-i antropomor-
fistă a fost acela, care a înzestrat divini-
tatea cu făptura sa omenescă. Puritanul fi-
losof eleat al vechilor Elini ridică grave
acuse în contra lui Homer și Hesiod, de-
öre-ce aceștia au cutezat să prezente în
poemele lor pe nemuritorii ței îmbrăcați
în făptura muritöre a omului, și printr'o
logică destul de picantă đice, că dacă boii,
carii său lei ar avea mâni său ar sci zu-

grăvi, atunci ei încă ar plăsmui fără îndo-
leă pe ței tot după chipul și asemăna-
rea lor. (Xenoph. apud Sext. Emp. adv.
Mathem. I, 289; 9, 193).

Întreg universul a fost la început
după mitologia nordică (Edda) un cumplit
uriaz Ymir, êr după vorba lui Paracelsus
(sec. XVI) lumea nu e decât un organism
omenesc în mare, *macrocosmus*, êr omul nu
e decât lumea în miniatură, un *microcosm*.
Concepțiunea poporului despre lume e și
astăzi identică cu a Eddei, numai cât azi
omul de rënd în lume nu mai vede un sin-
gur organism, ci o mulțime întregă de
făpturi omenesci. Tendința antropomorfistă
a omului înzestrăză întrêga natură cu făp-
tura omenescă; lumea întrêga botanică,
zoologică, geologică etc. e impopulată cu
ființe omenesci.

E cunoscută tragica legendă a Niobei,
care împietrită de durere, anticii Elini cre-
deau a-o mai recunöscé într'unul din creș-
tetele muntelui *Sipyilon*. În mai tôte părțile
locuite de Români există stânci antropo-
morfic, în cari poporul vede de regulă pe-

trificarea îndărjitei babe Dochia!). Așa d. e.
unul din piscurile Buceciului pörtă numi-
rea de *Babele*, êr ciobanii povestesc, că
baba, care eșise la munte cu caprele a fost
prefăcută în stană de piatră în urma în-
gâmfației sale încăpăținări. Alt pisc al Bu-
ceciului pörtă numirea antropomorfică
Omul. Patetica legenda a „Omului“ se pöte
vedea în poveștile Peleşului, de Carmen
Sylva.

Töte acestea sunt aparițiuni, cari se reduc
fără excepțiã la tendința antropomorfită a
omului. Nu mai puțin interesantă este însă
și tendința contrară a omului, tendința
antiantropomorfistă.

Omul după ce a înzestrat întrêga na-
tură cu făptura sa, cu membrele corpului
säu, se întörce și vede reflectându-se precum
în corpul său însu-și lumea cea mare, ce-l
împrejmuiesce.

Diez đice în gram. limb. rom. 1870, I
pag. 55: „Mai caracteristice pentru originea
și pozițiunea limbilor romanice față de cea

1) Să se vadă Șăineanu, Studii jolklorice
Đilele babei și legenda Dochiei, 1-45.

latină sunt acele espresiuni, în cari elementul
poporal al celor dintăi apare fără nici o
reservă, mai ales în acele indicări bădă-
rănesci ale părților corpului omenesc, ca
testa (ölä) în loc de caput; *concha* (scoică)
tot în loc de caput; *gurges* (prăpastie) în
loc de guttur; *spatula* (lopățică) în loc de
scapula; *perna* (măciucă, cöpsă) în loc de
crus, ceea ce obvine de-almintrelea deja
la Ennius; *pulpa* (bucată de carne, parte
cárnösă) în loc de sura; *ficatum* (ficat de
gâscă) în loc de hepar; *botellus* (cârnat) în
loc de intestinum“.

Töte aceste exemple nu sunt decât
antiantropomorfisme ale limbei latine vul-
gare, prin cari numirile proprii ale mem-
brelor organismului omenesc au fost în-
locuite cu numirile altor obiecte analöge
din natură.

În capitolele precedente am dat o serie
întregă de exemple, din cari reese destul
de lămurit tendința antropomorfică a lim-
bei române. În cele următöre voiți analiza
în detaliü nomenclatura esistentă a mem-
brelor corpului omenesc, nomenclatură

sescă — nu ne-am așteptat la așa ceva.

A sosit timpul, credem, ca să ne lămurim odată cum se cuvine asupra cestiunilor principiare la ordinea țilei, ce ne ating pe toți așa de mult. Dér ne mărginim de astădată a ruga pe confrății dela foia săsescă sibiiană să ne deslușescă, cum Sașii, cari odinioară formau în dietă o partidă naționalistă deosebită tot pe basa legii de naționalitate, vin acum și declară prin graiul lui Melzer, că fiind-că stau pe baza acestei legi nu mai pot figura acolo ca partidă de naționalitate?

Milionele lui Wlassics.

O fete unghurască dă în privința acesteia câte-va date interesante, cari merită să fie cunoscute de obștea cetățenilor contribuabili.

De când *Wlassics*, ministrul șovinismului unghuresc, ține în mâna sa portofoliul instrucțiunii publice, an de an se urea cheltuelile pentru „cultura maghiară“. Eță un exemplu: numai anul acesta ministrul a cheltuit 17,948,500 corone pentru clădiri. Din suma această s'a cheltuit pentru universitatea din Budapesta (politehnică, clinică etc.) și pentru universitatea din Clușă: 9,376,000 corone. Pentru ridicarea și renovarea de gimnasia de stat: 934,000 cor.; a cumpărat un teren pentru școala de fete *Erzsebet* și a cheltuit cu zidirea ei: 1,000,000 cor.; pentru zidirea de școle civile și preparandii: 866,000 cor.; pentru Muzeul de belle-arte: 2,100,000 cor.; pentru școle elementare de stat: 2,000,000 cor.; afară de buget a mai cheltuit tot pentru astfel de școle alte: 319,364 cor.

În bugetul pe 1901 *Wlassics* a prelininat pentru zidiri nouă: 2,852,000 cor. Din suma această se va da 300,000 institutului Pasteur dela univ. din Peșta; 132,000 spitalului Pasteur; 250,000 clinicei din Clușă; 140,000 pentru edificarea unui gimnasiu în Seghedin; 100,000 pentru lărgirea școlii reale din Deva; 180,000 cor. pentru construirea școlii superioare de fete din Timișoara; 200,000 pentru școle de stat din Ungaria nordică; 560,000 pentru lărgirea preparandiilor de fete; alte 192,000 tot pentru preparandii; institutului surdo-mușilor din Vaț 100,000 cor.; pentru o școală a surdo-mușilor în Budapesta 200,000 cor.; pentru un teren, pe care va avé să se clădească o academiă de musică și pictură 400,000 cor.

Cheltuelile pentru institutele înșirate aici se vor urea încă cu 10,000,000 cor.

Cu cre-are bucuria triumfală constatată foia unghurască, după care luăm datele acestea, că în timp de 5 ani de zile ministrul *Wlassics* a stors din visteria statului, numai pe investițiunilor suma esorbitantă de 30,800,500 corone.

Toți acești bani au eșit din pungile cetățenilor fără deosebire de naționalitate,

apropie fără excepție de origine curat latină. Această analiză va dovedi, că nomenclatura proprie a organismului human în limba română e de caracter pur *antiantropomorfic*, aparținând ca proveniență limbii latine *vulgare*: nomenclatura proprie a membrilor corpului așa, precum o cunosccea limba latină clasică, în limba latină vulgară a fost aproape total abandonată și suplinită cu o serie înțregă de *antiantropomorfisme*, moștenite și în limba română, ba chiar augmentate.

Eță în detaliu analiza *antiantropomorfismelor* principale în limba română:

Téstă se numesc românesc craniul dela lat. *testa* (ola). Sinonime și de aceeași natură cu *téstă* mai sunt în limba română *hircă* din paleoslav. *hrǔgǔ*, *vas quoddam* (*Miklosich*, Lex. psl. s. v.), apoi *scăfărlie*, derivat din *scăfă* (neogr. *albie*) și în fine *tidă* sau *tigvă*, comp. serb. *tikva* (curcubetă; *bostan*). În bațjocură se dice și românesc la cap: *dovléc*, *bostan*.

(Va urma.)

NICOLAE SULICĂ.

și toți au fost oheltuiți *esclusiv* pentru institute de „cultură maghiară“. *Nici o para frântă nu s'a dat pentru institutele de cultură nemaghiară*, ba ministrul umbliă cu planuri mari, cum se risipescă banii pentru a ridica școle de stat în ținuturile locuite de naționalități și cum se face imposibil pe calea această învățământul popular al naționalităților chiar și acolo, unde vede bine, că e o nebuniă a jertfi și a risipi de dragul *maghiarismului*.

Ce-i pasă însă lui *Wlassics*? El vré să fiă trecut în cartea șovinismului intolerant ca cel mai aprig și mai strălucit reprezentant al politicii de anihilare și „unificare“, vré să premérgă urmașilor săi cu esemplu.

Să poftescă. Dér se nu-și uite, că ori câte silințe și-ar da, și ori-câte milioane ar cheltui, nici neam de neamul lui nu va ajunge să-și vadă realizat visul neban.

Complotul bulgăresc.

Ordonanța definitivă a judecătorului de instrucțiune în afacerea asasinatelor și a complotului bulgar, încă n'a apărut. Acum se anunță din nou, că va apăre în 4—5 zile. Redigiarea acestui act a întâmpinat ore-cari dificultăți. În sistemizarea faptelor ce le va cuprinde ordonanța s'a ivit, dice „Epoca“, o mare dificultate din cauză, că multe puternice doveți privitoare la afacerea *Fitofski* au fost descoperite cu prilegiul instrucțiunii afacerii *Mihăileanu*. De asemenea asupra complotului contra *M. S. Regelui*, anterior, ca date, ambelor afaceri, s'au făcut descoperiri și s'au găsit doveți érași numai cu ocaziunea instruirii asasinării lui *Mihăileanu*.

Namitul diar mai dă următoarele amănunte nouă în afacerea complotului bulgăresc:

„Nouă declarații ale lui *Trifanoff* descoper lucruri într'adevăr surprinzătoare. Comitetul macedonean se dedea la acte și machinațiuni, care departe d'a avé a face cu „idealul patriotic“ involvă brigandajul, escroheria și tâlhăria cea mai nerușinată. Eță de ce e vorba:

„Comitetul asasinilor trimitea o bandă de afiliați, în cap cu *Mitu Stoieff* cu misiunea desgustătoare d'a fura copii de prin Macedonia și Serbia, pe cari îi ducea la loc sigur, și apoi storceau parale dela familii pentru a-i da înapoi, practicând astfel cei mai nerușinați brigandaj, adevărată tilhărie de drumul mare.

„Cu modul acesta denușii reușiseră să stringă sume mari de bani și decât s'ar face în această privință o anchetă prin acele părți, s'ar constata lucruri în adevăr uimitoare.

„S'a mai vorbit prin diare despre *jurământul* pe care noii membri și afiliați ai criminalei corporații îl depuneau la intrarea lor în sectă.

Pntem da acum textul complet al acestui jurământ care sună astfel:

„Jur pe sufletul și viața mea, că mă voi jertfi pentru sfânta cauză macedoneană, că mă voi pune orbesco ordinelor înaltului comitet; — ér decât imi voi călea jurământul, glonțul dințeva răcorosă a revolverului să-mi sdrobescă tēsta, séu ascușitul pumnalului să-mi străpungă pieptul.

„Amin“.

Jurământul se făcea pe un revolver, un pumnal și o iconiță.

D-l judecător de instrucțiune *Florescu* a reușit să descopere nouă doveți și în ce privește complotul îndreptat contra Regelui Serbiei.

Aceste doveți, deși nu atât de numeroase și sdrobitor susținute ca acele privitoare la complotul contra Suveranului român, sunt totuși suficiente pentru a invetera în mod temeinic existența criminalelor uneltiri.

Aceste nouă doveți au fost deja comunicate reprezentantului Serbiei în București pentru a fi alăturate pe lângă cele care au motivat nota guvernului sêrbesc pe lângă oel bulgar și chemarea lui *Sarafoff* la parchetul din Sofia.

„Este foarte important de relevat un fapt, care constituie un însemnat merit al ordonanței d-lui *Florescu*. Este faptul, că prin ordonanță asasinii din Sofia vor fi prezentați, în mod bine susținut și temeinic documentat, ca nisece bandiți ordinari, cari sparg casele de bani și fură copii pentru a stôroe parale, — ér nict-decum ca

nisece fanatici, cari își îmbracă odișele crime în mantia patriotismului exaltat“.

„Această vor să o facă să se credă pretutindenți asasinii lui *Sarafoff*; în acest sens sunt instrucțiunile, ce li-s'au transmis prin scrisori dela Sofia celor de aci. Și asupra acestui punct, ordonanța d-lui *Florescu* va da o sdrobitoare lovitură, căci va arăta, că grozavul patriotism e ca acele corone de carton ale saltimbancilor de bălciu.

*

Prefectura poliției din București a espedat alaltăeri peste frontieră érași mai mulți Bulgari, cari au fost arestați cu ocaziunea instrucțiunii asasinatului *Mihăileanu*.

În momentul acesta încă vre-o 60 de Bulgari se află încă arestați; ei vor fi toți espulsați în decursul săptămănei acesteia, séu a săptămănei viitoare.

De altă parte consiliul de miniștri a decis de-a espulsa pe Bulgarii, cari n'au nict o profesiune și ocupațiune și cari au fost arestați în timpul din urmă în diferite localități ale țării.

*

Cetim în „Peninsula Balcaunică“:

Pe lângă profesorii și notabili bulgari din Bitolia, au mai fost arestați și mai mulți institutori de prin sate. S'au găsit arme pe la toți țărani bulgari.

Din scrisorile și mărturisirile făcute până acum, rezultă, că Bulgarii aveau de gând să facă rēscolă la începutul primăverii, că erau să atace și să prade toate comunele turcesci și romănesci, mergând triumfători până la hotarele Bulgariei, unde se dea mâna cu membrii comitetului macedonean. S'a descoperit de-asemena, că unul din mijlocele de reușită, era și acesta: să otrăvescă apa cișmelei dela casarmă, pentru-ca să moră toți caii și soldații ce beau apă de-acolo.

Eță cum s'a trădat planul:

Directorul școlii bulgare din comuna Bucova se tot lăuda la soția lui, că încurând are să devie prefect. Cheltuelile, ce făcea, erau mult mai mari decât lea. Soția lui de bucuria, s'a tot lăudat pe la vecini, că bărbatul său are să devie un om mare. Tôte acestea au dat de bânuit autorităților, cari au descoperit, că în adevăr comitetul macedonean din Sofia promitea marea cu sarea lui *Stoianoff*, deaă va reuși să rēscolă tôte satele din prejurul Bitoliei.

Ex. Sa Valiul desfășura o energie foarte mare intru urmărirea și arestarea Bulgarilor implicați în complot.

*

Tôte prefecturile din România sunt mult ocupate cu eliberarea biletelor de liberă petrecere la străini.

La prefectura poliției din București este în fă-care și o mare aglomerațiune de străini, cari cer asemenea bilete.

SCRIRILE ȚILEI.

13 (26) Septemvrie.

Misiunea italiană la Sinaia. Regele Carol cum se va întôrce în țera, va primi la Sinaia misiunea italiană, care îi va notifica urcarea pe tronul Italiei a Regelui *Victor Emanuel al III-lea*. Misiunea italiană se compune din generalul *Par-ravioino*, adjutant regal și majorul *Ralieri*. Membrii misiunii regale italiene vor sosi în țera la 24 Septemvrie v.

Consulat bulgar în Budapesta. Conform convenției consulare încheiate de curând între Ungaria și Bulgaria, un consulat bulgar se va crea peste puțin timp la Budapesta. Conducerea acestui consulat, dice o gazetă unghurască filo-bulgară, va fi incredințată unui funcționar capabil să câștige tot prestigiul cuvenit în sferile guvernamentale unghuresci.

Punerea sub acuzare a fostului cabinet sêrb. Din Belgrad se anunță apropiata punere sub acuză, pentru violarea Constituției și abus de fondurile secrete a fostului cabinet de sub presidenția d-lui *Vladan Georgevici*.

Damele de pe bancnotele de 20 corone. Diarul vienes german-național „*Deutsche Zeitung*“ face următoarele caracteristice observări asupra celor două capete de dame de pe nouele bancnote de 20 de corone: „Fața damei austriace este tare ososă, ochii fără spirit și nu exprimă

nimic. Dama de pe partea unghurască a banonotei exprimă o Evreică cu părul creț, cu nasul lăteț, cu nările deschise și cu buzele late. Ca o ironiă apare corona S-lui *Stefan* cu crucea plecată pe capul de rasă semitică: un simbol trist al Ungariei de aci! Originalul acestei problematice Ungarie, după cum am mai amintit odată, este soția directorului institutului central al băncei astro-ungare din Budapesta, d-na *Dr. Flittner*, pe când modelul Austriei este fosta soție a ex-ministrului boem *Dr. Kaizl*. Deocă la acestea vom mai adauge, că cele trei culori, roșu-alb-verde de pe banonote formeză tri-colorul național al Maghiarilor, că pe partea germană sunt reprezentate și alte opt limbi, că esecutiă artistică a bancnotelor e fără gust, și cea grafică e binișor defectuoasă — vom avé unite tôte momentele, cari ne fac bucuria privind la nouele banonote“.

Stefan Tisza și „Albina“. Sub titlul acesta face „*Alkotmany*“ dela 25 Sept. următoarea comunicare curiosă în felul său, care nu mai are lipsă, de comentari: „Dintr'o sorginte a foilor din provincia să ia scirea, că contele *Stefan Tisza*, care de un timp înocce caută mult apropierea cu Românii gr. or., a devenit acționar la cel mai mare institut românesc de bani, la „*Albina*“, pentru-ca astfel să înființeze cu Românii o legătură organică. Scirea această, ori de unde s'ar răspândi, este neverosimilă, ba chiar neîntemeiată. După cum cunoșcem noi spiritul, considerăm de imposibil o astfel de întreprindere a lui *Tisza* de nu cum-va vor să nimicescă „*Albina*“. Românii nict-odată nu vor fi aliații *Tisza-iștilor* — pe nimic. Prețul însă este de așa, încât *Tisza-iștii* ca Maghiari abia decât pot să-l plătescă. Noi însă, decât voesc Românii, dăm gratuit pe *Tisza-iștii*, — dér atunci să nu ni-i mai dea înderēt“.

† **Martinez Campos Alfonso** general spaniol și una din figurile cele mai distinse în istoria mai nouă a Spaniei, a murit Duminecă în vērștă de 76 ani. *Martinez Campos* a fost în diferite rânduri și ministru-președinte al camerei spaniole. La 1895 a fost trimis să suprima revoluția, din care cauză la 1896 a fost rechemat. *Martinez Campos* și-a recuparat apoi locul în Senat și a jucat rol însemnat ca bărbat de stat și ca militar în războiul ispano-american pentru Cuba. Când, în urma desastrelor suferite de Spaniolii erau temeri de turburări și revoluții în Spania, el fu privat ca omul, care ar puté la un cas dat să restabilisă ordinea.

Adunare de controlă. Pe zilele de 8, 9 și 10 Octomvrie n. la 8 ore dim. sunt provocată a-se presenta în casarma honveșilor din loc, honveșii fără deosebire decât sunt séu nu stabili în Brașov, mai departe fără deosebire, decât ei aparțin altor departăminte de honvești și în fine toți apărătorii ces. reg. ai țării din imperiul austriac, cari de present se află aici. La această controlă sunt supuși a se presenta toți aceia, cari din 1 Octomvrie 1899 și până la finea lui Septemvrie a. o. nu s'au aflat în serviciu activ, precum și aceia, cari în 1899 au fost asentați în armata austro-ung. și au fost transferați la honvești. În 8 Octomvrie n. se vor presenta cei din suburbiul *Scheiu*, în 9 cei din *Stupini* și *Brașovul-vechiu*, ér în 10 cei din *Brașov-cetate*, *Blumēna*, *Timișul de sus*, de jos, *Dirste*, *Predeal*, precum și cei cari în zilele precedente nu s'au prezentat. În 17 Nov. n. se va ține a doua controlă suplinitoare pentru acei, cari nu s'au putut presenta la prima controlă, având să arete cauza absentării lor.

Rușii în Persia. Pe când Englitera se epușeză în *Transvaal*, Rusia își întinde influența în Persia. Nisece ingineri și topografi ruși, ajutați de autoritățile persane, studiază traseul unui drum de fer, ale cărui prime lucrări vor începe la primăvara viitoare și care va lega între ele tôte părțile centrale și occidentale ale imperiului.

Aniversarea liberării Romei. Joia trecută s'a serbat în tōtă Italia aniversa-

rea a 30-a a liberării Romei. Tote orașele au fost decorate, prăvăliile închise și pe străde furnioa mulțime imensă de popor. În Roma municipalitatea, reprezentanța armatei și a marinei au mers la Pantheon și au depus cununii pe mormintele Regilor Victor Emanuel și Umberto, după aceea s'a dus la Porta Apia, unde primarul Romei a ținut un discurs patriotic. Numeroase cununii au fost depuse în mijlocul însuflețirii generale pe spărtura dela Porta Apia.

Complot contra Sultanului. Din Filipopol, se telegrafiază: După soirile din Constantinopol, arestările de Armeni continuă. Poliția asigură a fi descoperit un complot urzit de doi revoluționari armeni. Patriarhul armenesc face demersuri pentru a face să înceteze arestările și a se pune în libertate acei, cari au fost recunoscuți ca nevinovați. Cinci-șase dintr'înși au fost puși în libertate, alți cinci-șase au fost trimiși în provincii la căminele lor. Mai sunt vre-o 200 de persoane în temniță.

Academia franceză, în ședința sa dela 21 Septembrie a decis ca comisiunea dictionarului să se constituie în comisiune de ortografie. De când a fost fondată Academia franceză, n'a săvârșit un act așa de revoluționar. Ea pe măsura, în care a redactat fiș-care edițiune a dictionarului, a schimbat ortografia unor anumite cuvinte. Atădă însă, pe lângă ortografia cuvintelor, și sintaxa va face obiectul studiilor „necumitorilor”. Se crede ca sigur, că Academia va simplifica ortografia și sintaxa fără de a răsturna gramatica și dictionarul și fără de a schimba fisionomia limbii franceze.

Un prinț indian la Londra. În momentul acesta se vorbește mult la Londra despre primirea faimosului prinț indian, Gaikuarul dela Baroda, care posedă în Makarpura un palat de vară de totă minunea, și a cărui avere, se dăce, că trece peste 15 milioane de lire sterline. Foile engleze spun, că acesta e singurul potentat din lume, care a avut ideea de aș construi tunuri din aur și argint. Artileria e destul de numărătoasă n'are, ce-i drept astfel de tunuri, căci prințul s'a convins, că l'ar fi costat prea mult; dăr una din bateriile aședate la intrarea palatului dela Makarpura se compune din două tunuri de aur și două de argint. Ele sunt opera artistului Lakha, căruia i-a trebuit cinci ani spre a-le fabrica și a-le decora cu motive ornamentale de o mare bogăție. Aceste tunuri unice în felul lor cântăresc fiș-care 180 chilo; ele pot lansa un proiectil de 29 chilo la o distanță maximă de 4800 metri.

Societatea de lectură a pedagogilor din Blășiș și-a ținut în 24 Sept. n. a prima ședință, în care s'a constituit în modul următor: Conducător al societății a fost proclamat M. O. D. prof. Ioan F. Negrușiu; președinte: G. Moldovan, elev curs. III; notar: Em. V. Miclea, elev curs. III; redactor al fôiei „Speranța”: Is. Dop, curs III; bibliotec.: I. Todoran, curs III; achivar: Nic. Trușă, curs III; controlor: I. Bocu, curs III; Membrii colaboratori: I. Stănilă, I. Vodă și Al. Pop, elevi curs III; cassar: Gr. Baciș, curs II; v.-bibliotecar: I. Bessu. Membri colaboratori au mai fost leși: N. Sandru și Val. Ioan, elevi curs II și Aug. Sandru, curs I.

Expozițiune pan-americană. Congresul Statelor-Unite a autorizat pe președintele să invite republicele și coloniile continentului american să ia parte la comemorarea seculului al XIX și începutul celui al XX-lea prin o expozițiune internațională americană. Aceasta se va face în orașul Buffalo în statul New-York, pe fruntaria scaldată de fluviul Niagara. Expozițiunea va fi deschisă la 1 Mai și va dura până la 1 Noembrie anul 1901. O rezoluțiune colectivă a congresului Statelor de Nord din America, din Iulie 1898, declară că „o expozițiune pan-americană ar fi neindoiios de imens beneficiu pentru interesele comerciale ale țării dela nordul Americii, dela centru și dela sud și că această expozițiune pôte conta pe sprijinul

congresului și al poporului din Statele-Unite. La 3 Mai 1899 președintele a decretat facerea unei asemenea expozițiuni, care va arăta dezvoltarea la care a ajuns emisfera occidentală a globului în secolul, ce se termină. Această expozițiune va fi prima exclusiv americană. Pentru primele spese necesitate de realizarea acestei expozițiuni, s'au scris de Statele-Unite 5 milioane 800.000 de franci. Cele mai multe state americane invitate la expozițiune au primit propunerea și au și numit comisarii lor.

Ciocnire de vapore pe Bosfor. Din Constantinopol se telegrafiază: Sâmbătă s'era spre Duminică s'a întâmplat în dreptul orașului Gallipoli, pe marea de Marmoră, o ciocnire puternică între vaporul francez „Georgie” și vaporul rusesc „Rostow” din pricina ceței foarte dese. Vaporul „Georgie” s'a cufundat cu desăvârșire și e cu totul pierdut, însă pasagerii și echipagiul au fost scăpați deși foarte anevoie. Vaporul „Rostow” e și el foarte serios vătămat.

Armata română a obținut următoarele recompense la Expozițiunea universală dela Paris din anul acesta:

Grupul XVIII armata.

Clasa 116. — Armamentul și materialul de artilerie. Medalie de aur, Pirotechnia, Arsenalul și Pulberăria armatei.

Clasa 117. — Geniul militar. Marele premiu, Direcțiunea geniului din ministeriul de război și regimentele 1 și 2 de geni. (Din 10 marți premii acordate în total).

Clasa 118. — Geniul maritim. Medalie de argint, Arsenalul marinei.

Clasa 119. — Cartografia. Marele premiu, Institutul geografic al armatei (Din 9 marți premii acordate în total).

Colaboratori. — Medalie de aur, general C. Brătianu și colonelul Ionescu dela Institut.

Medalie de argint, locot.-colonel Cantea dela Institut.

Clasa 120. — Servicii administrative, Medalie de aur, Manutanța centrală, Inchișoarea dela Târgșor și tăbăcăria armatei.

Colaboratori. — Medalia de aur general Bengescu-Dabija.

Medalie de argint locot.-colonel Paraschivescu dela Arsenal.

Clasa 121. — Serviciul sanitar. Medalie de aur, spitalul militar central și direcțiunea sanitară din minister.

Colaboratori. — Medalie de aur, medic-colonel Dr. Demostene.

Clasa 122. — Harte și aparate de geografie și cosmografie, topografie. — Medalie de aur, Institutul geografic.

Armata română a obținut total patru mari premii, două-spre-dece medalii de aur și trei medalii de argint.

Reprezentățiune teatrală în Brad urmată de dans, se va arangia Sâmbătă în 16 Sept. st. v. 1900 în hotelul „Central” O parte a venitului curat e destinată pentru fondul „Convictului” dela gimnasiul român gr. or. din Brad. Intrarea: loc I 1 fl., loc II 80 or., Parter 60 cr., Copiți 30 cr. Inceputul la 7½ s'era.

— Program: O scrisoare pierdută, de I. L. Caragiale, reprezentată prin d-nii: P. Circo, Dr. P. Opreșă, I. Șipoș, d-na Letiția Dămian, Mih. Stoia, Pav. Lazar, Dr. I. Radu, I. Simulescu, S. Rusu, I. Bărnă, G. Copoș.

Incurcăturile în China.

Se părea la început, că propunerea Germaniei nu va întâmpina greutăți la marile puteri. Acum însă se adevărește, că pentru a doua oară faimosul concert este turburat prin atitudinea guvernului Statelor-Unite, care nu pôte primi propunerea guvernului german, de a-se pedepsi autorii morali ai crimelor săvârșite, înainte de ce s'ar începe negocierii diplomatice pentru încheierea păcii cu China. Guvernul american este cu totul de altă părere. El vré, ca pedepsirea culpabililor să se întempe numai după-ce grava cestiune chineză se va fi rezolvat definitiv.

Intr'aceea, după cum am semnalat și eri, Chinezii se pregătesc la o mare rezistență. Li-Hung-Ciang a declarat, că nu pôte fi vorba de es-tradarea lui Tuan, Tung-Fusiang și alții, ba că aceștia au fost numiți în posturile cele mai înalte, de unde pot să exerciteze influență preponderantă asupra guvernului și a împărătesei.

Etă de altfel scirile mai nouë:

„Standard” regretă atitudinea Statelor-Unite, care incurajază pe Chinezii. Același diar află din Shanghai, cu data de 23 Septembrie, că guvernul chinezesc, dispunând avisul puterilor, a numit pe prințul Tuan președinte al marelui consiliu, Tung-fu-Siang generalisim al trupelor dela nord și pe șeful Boxerilor, prințul Ciang, membru al marelui consiliu.

O depeșă din Taku, din 19 Septembrie, anunță, că toți misionarii din Taktung și din Supang au fost masacrați.

Se anunță din Berlin „Gazetei de Colonia”, cu privire la scirea diarelor după care obiectiunile puterilor la nota d-lui de Bülow ar proveni din faptul, că Germania ar cere și pedepsirea împărătesei regente, că: această cerere nu vizează decât pe consilierii împărătesei și nu ar fi vorba și de împărătesa, decât dacă ea ar refusa estradarea vinovaților. Și cum cererea de estradare n'a fost încă formulată, ea n'a putut fi refuzată.

Cât despre strămutarea legățiunei germane la Shanghai, gazeta declară, că nu este încă hotărât, decât legățiunea rămâne la Peking, s'eu decât va fi strămutată la Tien-Cin, dăr că nu este de loc vorba de Shanghai.

Prin Taku se telegrafiază din Peking că, în urma cercetărilor făcute de reprezentanții puterilor și de comandantul forțelor germane, s'a descoperit autorul asasinatului baronului Ketteler, fost ambasador al Germaniei la Peking și omorit pe când se dăcea călare la Ciung-Li-Yamen. Asasinul prins a declarat, că se numește Eu-har și că e ofițer mandciu.

În cursul interogatorului, ce i-s'a luat, a mai mărturisit, că l'a omorit pe Ketteler din ordinul unui înalt personaj, prinț chinez. Cu toate stăruințele puse pe lângă el de a descoperi numele autorului moral al asasinatului, asasinul a persistat în refuzul său de a descoperi numele prințului chinez.

Raportul adresat la Berlin de reprezentantul actual al Germaniei la Peking, conchide, că date fiind calitatea asasinului și mutismul lui intransigent în ce privește numele aceluia, care i-a dat ordinul, nu mai începe încoială, că Ketteler a căzut victimă unui atentat premeditat și pus în lucrare în cercurile înalte din mandarinatul chinez la Peking.

Se telegrafiază din St.-Petersburg, că la asaltul dat de trupele aliate asupra forturilor din Feitaug, Rușii au avut mari pierderi; trei sute de oameni ai lor au fost uoiși, Chinezii mănând terenul cu bombe esplosibile.

Din Transvaal.

După scirile telegrafice engleze totul s'ar fi sfârșit pe câmpul de luptă din Africa sudică și lordul Roberts ar fi colțit așa de rău pe Buri, încât aceștia nu mai pot face nimic.

Din Lourenço-Marquês i-se comunică lui „Daily Mail”, că Englezii au ocupat Komati-poort. Burii s'au refugiat peste frontiera și cu arme și munițiuni s'au predat Portughezilor, după-ce mai întâiu și-au nimicit tunurile. Numărul Burilor, cari s'au predat, este de 3000.

Autoritățile portugheze au numit o comisiune, ca să primască și să întrețină pe refugiații din Transvaal.

Diarul rusesc „Nowoje Wrenja” se exprimă într'un mod cu totul binevoitor pentru președintele Krüger. Fôia rusescă dăce:

Ca președinte al unei Republici independente, Krüger are toate puterile necesare spre a negocia cu ori-ce guvern. Are dreptul de a face apel la lumea într'agă, și lumea va fi silită să-l asculte. Primirea, pe care societatea europeană o va pregăti președintelui pôte că va deștepta Europa, această Europă, care asistă cu sânge rece la crime ce sunt pe cale de a o comite Englezii în Africa de sud. Èr decât și astăzi încă mai domnesce printre puteri o tăcere puțin încurajătoare pentru Buri să nu se credă, că această tăcere va ține până la sfârșit și că Republicele sud-africane vor peri fără a obține de unde-va ajutorul ce merită.

Convocare.

În înțelesul ordinațiunei ven. Consistoriu gr. or. român din Arad Nr. 6641/1900 convoc adunarea constituantă a Reuniunii învățătorilor dela scolile populare confesionale gr. or. române din protopopiatele Timișoara, Comloșul mare, Belinș și Lipova pe Duminică 7 Octombrie a. c. st. n. după amădă la 2 ore în Timișoara-Fabric în școala română de băeți.

Obiectele adunării: stabilirea statutelor și constituirea provisorie a reuniunii. Timișoara, 23 Septembrie 1900.

Emanuil Ungurianu,
comisar consist.

Dare de sémă și mulțămită publică.

Pentru „masa studenților” dela gimnasiul din Brad, d-l Virgil Cioban teol. abs. și fost elev al gimnasiului amintit, ca cunună eternă pentru foștii colegi, teologi abs.: Iuliu Neamț și Eugen Sêrb, a trimis la adresa mea suma de 21 cor. 50 bani colectată dela colegi — și cunoscute de ai decedaților.

Anume au contribuit d-nii: I. Armean, I. Barza, D. Bunea, G. Barlea, Ioach. Cerbicean, Virgil Cioban, P. Circo, Ios. Cothișel, Iord. Curcubăta, G. Felea, C. Flămăud, And. Ludu, Gr. Magerușan, St. Micle, Iul. Moldovan, G. Petrinea, Corn. Popescu, Z. Popovici, I. Roman, I. Șipoș, Em. Terchilă, Ios. Tilișea, T. Tôder câte 1 cor. 20 b., Em. Fleșer și N. Sandu câte 20 b. și Ioan Popa 1 cor.

Suma: 30 cor., din care subtrăgând spesele pentru parastas de 8 cor. 50 b., rămân 21 cor. 50 b., care sumă am primit-o pentru fondul mesei studenților dela gimnasiul din Brad.

Acastă sumă e obolul dat din punga mică a celor cu suflet bun pentru elevi buni, dăr necăjiți dela gimnasiul amintit, din incidental trecerii la cele eterne a fericiților în Domnul: I. Neamț și Eugen Sêrb. Țerina acestora fiș ușoră, èr memoria binecuvântată, èr d-ni contribuenți, cari așa și sciu incununa pe colegii decedați și cari își aduc aminte de institutul nostru din Brad, binevoeșoă a primi în numele elevilor noștri cea mai călduroasă mulțămită.

Brad, 9 (22) Sept. 1900.

Vsile Boneu,
profesor.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 25 Septembrie. Diarul „Die Post” asigură, că cercurile bine informate din Berlin nu sciu nimic despre intențiunea de a-se recurge la arbitragiul împăratului Wilhelm pentru aplanarea diferendului român bulgar.

Londra, 25 Septembrie. „Morning Post” primește din Shanghai scirea, că guvernul chinez se află cu totul în mâine prințului Tuan și sub influența societății secrete Kolat-wai, care e mai primejdioasă ca cea a Boxerilor. Situațiunea în valea Yamgtse este critică. 100.000 de oameni, armată regulată, ar trebui pentru apărarea intereselor engleze.

Londra, 25 Septembrie. Correspondentul vienes al lui „Daly Chronicle” este informat, că Rusia a răspuns la nota germană. Răspunsul e ținut în termeni foarte amicali, dăr nu aprobă propunerea germană.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Mălar.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri literare pentru popor.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în această carte (de aproape 400 pag.) o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângâieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adăuga și portul postal.

„Carte pentru toți“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto).

Legende și Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispărescu*. Format 8° de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai fl. —75 cr. Er tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op fi. 1.45 cr. (trancat fl. 1.60 cr.)

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localizată de *A. Fopp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vreau să joace teatru. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Vieta după moarte, sau nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și deșertăciunea celor trecătoare, de *I. P. Ediția II*. Prețul fl. —50 cr. Cu posta 55 cr.

Nopti de tărână, romane pentru popor de *George Simu*. Conține romane cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul*. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Merinde dela școlă, sau învățături pentru popor, de *Dr. G. Popea*. Prețul 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Poveștile Bănățului, este o carte mare cu povești din Bănăț, de *G. Cătană*, împărțită în 3 tomuri. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană, poezii populare din jurul Năsăudului, culese de *Iuliu Bogdanu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de *I. Pop Reteganul*. Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de *V. R. Buticescu*. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrise în versuri, de *Anton Pop*. Prețul 20 cr. (cu porto 23 cr.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul*. Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de *I. P. Reteganul*. Vre-o 60 de poezii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu*. Conține 170 pag. Prețul 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sau Biserica din Carta gine, narațiune istorică, tradusă din italianese de *Dr. Iuliu Dragoș*. Prețul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„**Prețul din Noieni**“, narațiune istorică din vechul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de *G. Simu*. Pr. 30 cr. + 3 cr. porto.)

Poezii de V. R. Buticescu. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, precum și vorbiri la diferite ocazii școlastice, de *G. Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Păraeanu*. Conține mai multe romane populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspini și zimbire, poezii și prosă, de *A. Pop*. Prețul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Risete și zimbete, de *T. V. Gheaja*, cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiilor popoarelor** și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de *Ioan Clinciu* profesor în București. Prețul 1 fl., (+5 cr. prt.)

„**Amicul bun**“, colecțiune de lectură solidă de caracter în direcțiune religioasă-morală, tradusă de președintele capitolului *Ioan Popiu*. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conține vre o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarbu. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de *L. Rudow-Suciu*. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sau Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Prețul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocazii, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4 ^o / ₁₀₀	114.45
Renta de corone ung. 4 ^o / ₁₀₀	90.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 ¹ / ₂ ^o / ₁₀₀	120.30
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 ¹ / ₂ ^o / ₁₀₀	98. —
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonuri rurale ungare 4 ^o / ₁₀₀	89.75
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	142.25
Renta de argint austr.	97.25
Renta de hârtie austr.	97.—
Renta de aur austr.	115.70
Losuri din 1860.	132.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.06
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	665.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	648.50
Napoleoniori	19.70
Mărci imperiale	118.32 ¹ / ₂
London vista.	242. —
Paris vista	96.25
Rente de corone austr. 4 ^o / ₁₀₀	97.40
Note italiene	90.45

Cursul pieței Brașov.

Din 65 Septembrie 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.08	Vënd.	19.10
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleoniori. Cump.	19.20	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusești Cump.	127.—	Vënd.	—.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—.—
Lire turcești Cump.	10.70	Vënd.	—.—
Seris. fonc. Albina 5 ^o / ₁₀₀	100.—	Vënd.	101.—

Nr. 2201—1900

not.

PUBLIKAȚIUNE.

Subscrisa primărie comunală prin această aduce la cunoștința publică, că în 30 Septembrie 1900 la 10 ore a. m. se va vinde prin licitațiune publică 200 stângini lemne de fag, aflătoare în pădurea comunală „Dosul cetățielii“, plus oferintei pe lângă următoarele condițiuni:

- 1) Prețul de strigare este stabilit cu 7 corone de stângin.
- 2) Doritorii de a cumpăra sunt deobligați a depune vadiul de 10°/₁₀₀ dela suma de 1400 corone.
- 3) Cumpărătorul este deobligat după predarea lemnului a solvi prețul necondiționat în termen de 8 zile la cassa comunală.
- 4) Cumpărătorului i-se predă spre scopul transportării lemnului din pădurea comunală drumurile necesare.
- 5) Termenul pentru transportarea lemnului din pădure se statorosește strict până în 30 Martie 1901.
- 6) Cumpărătorul este deobligat sub propria răspundere a observa dispozițiunile silvanale.

Holbav, în 17 Sept. 1900.

Primăria comunei.

Ioan Gligor,

Vasile Sulica,

notar s.

1096.1—1

v.-primar.

De inchiriat.

O locuință în interiorul orașului, Strada Porții, ce constă din 4 odăi, o bucătărie, cămară, șoproan, pod, pivniță.

Informațiuni la D-l N. Puianu la Filiala „Albina“. 1095.3—3

A N U N C I U R I
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Cele mai bune

Pianuri și Pianinuri

din cel mai bun material, solid lucrate și cu gust adjuatate, c'un ton admirabil, durabile în acordare, având un al treilea pedal (registru de harpă specialitate) prin care se pot dobândi efecte dulci-delicate ale tonului, (de es. echoul),

liferază fabricanții de pianuri c. și reg. ai curții

Frații Stingl,

proprietarii celor mai mari fabrici de Pianuri în monarhia austro-ung., posesori de 33 de distincțiuni, două ordine etc.

Pentru fiecare instrument cumpărat dela această fabrică se dă o garanție de zece ani. Exemplare alese se găsesc și pot fi încercate la Domnul

IULIU JASCHIK, director de musică,
Strada Orfanilor nr. 6, etagiul I.

Nici un amator de piano și pianist să nu întârzie să vadă și să încerce aceste instrumente. 6—

Deschidere de atelier nou!

Aduc la cunoștința On. public, că am deschis în Strada Vămii nr. 28, vis-a-vis de biserica catolică un

Atelier pentru Corsete (specialități) de Viena și Paris,

unde se efectuază după măsură toate fazele de Corsete, Aiour, Batist, Seintur, ce absorbă transpirațiunea, de a se ține drept, Corsete de casă și de Velociped.

Mare asortiment în Corsete gata.

Mă rog de o cercetare numărösă

B. Goldstein.

6—10

Reparături se primesc.

Subscrisul recomandă onor. P. T. public

ATELIERUL său de CROITORIE

bine asortat, cu stoffe diferite fine și calitate bună, pentru haine bărbătești.

Asigur pe onor. public a-l servi după cele mai nouă recepțiuni ale modei, solid, la timp și cu prețuri moderate.

Comandele a se adresa la

George Bucă

croitor bărbătesc
Brașov (Strada Orfanilor Nr 5.)

A V I S.

Pre-numerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potă face și reînvi ori și când dela 1-lea și 15 a săptămânii.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa la nuri și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.